

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v M.**, N. č. X., M., proti povinnému **R. Ď.**, bývajúcemu v D., o vymoženie **33,19 €**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp.zn. 60 Er 816/2006, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 30. októbra 2007 sp.zn. 4 CoE 116/2007 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín uznesením zo 17. augusta 2007 č.k. 60 Er 816/2006-12 zastavil exekúciu a exekútorovi nepriznal náhradu trov exekúcie. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenie § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. účinného do 31. decembra 2003 a §§ 103, 104 O.s.p., na základe ktorých dospel k záveru, že exekúciu je potrebné zastaviť pre uplynutie prekluzívnej lehoty. Rozhodnutie Obvodného úradu v M. z 15. augusta 1995 č. X. tvoriace vykonateľný titul sa stalo vykonateľné 25. septembra 1995, prekluzívna lehota podľa § 71 ods. 3 zák. č. 71/1967 Zb. uplynula 25. septembra 1998. Na prekluzívnu lehotu musí súd prihliadnuť z úradnej povinnosti, preto konanie zastavil.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Trenčíne uznesením z 30. októbra 2007 sp.zn. 4 CoE 116/2007 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Stotožnil sa s vykonateľnosťou rozhodnutia dňom 8. septembra 1995, ale lehoty na vykonanie rozhodnutia posúdil podľa § 107 ods. 5 zák. č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, podľa ktorého rozhodnutie vydané podľa odsekov 2 až 4 možno vykonať najneskôr do desať rokov

po uplynutí lehoty ustanovenej pre splnenie uloženej povinnosti. Z toho vyplýva, že v danej veci je nárok na vrátenie dávky prekludovaný, keďže 10-ročná prekluzívna lehota uplynula 26. septembra 2005. V ďalšej časti rozhodnutia uviedol, že nie je možné zohľadniť námietku oprávneného, že lehoty na vrátenie dávky neplynú počas konania o opravnom prostriedku, nakoľko táto skutočnosť sa vzťahuje iba na základné konanie, v ktorom orgán, ktorý bol príslušný rozhodovať o priznaní dávky rozhoduje aj o povinnosti vrátiť dávku poskytnutú neprávom, alebo v nesprávnej výške (§ 107 ods. 2 citovaného zákona).

Uznesenie odvolacieho súdu napadol v zákonnej lehote oprávnený. Nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu o uplynutí prekluzívnej lehoty. Poukázal na ustanovenie § 107 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, v súlade s ktorým odvolací súd rozhodol o povinnosti vrátiť neprávom poskytnutú dávku sociálnej starostlivosti. Poukázal na výkon rozhodnutia, o ktorom rozhodol príslušný orgán o povinnosti vrátiť dávku poskytnutú neprávom alebo v nesprávnej výške realizovaný prostredníctvom súdneho exekútora (predtým výkon rozhodnutia) a teda výkon rozhodnutia v zmysle § 107 ods. 3 citovaného zákona je potrebné chápať ako výkon rozhodnutia cestou súdneho exekútora a nielen výkon rozhodnutia v základnom konaní. Žiadal, aby odvolací súd zrušil uznesenie Okresného súdu Trenčín a vyhovel žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Povinný vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že po rozvoze manželstva mu boli zverené do výchovy deti a od oprávneného nedostal ani korunu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Prípustnosť dovolania pri tejto forme rozhodnutia odvolacieho súdu upravuje ustanovenie § 237 O.s.p. a § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia, alebo o jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovolanie oprávneného smeruje proti potvrdzujúcemu rozhodnutiu súdu prvého stupňa, preto dovolanie podľa § 239 ods. 1, 2 O.s.p. nie je prípustné.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Dovolací súd nezistil vady konania podľa citovaného ustanovenia a ani iné vady konania majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Aj keď dovolateľ výslovne v dovolaní nenamietal vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p., z obsahu jeho dovolania vyplýva, že namieta vadu konania, ktorú videl v tom, že exekučné konanie bolo zastavené pre uplynutie prekluzívnej lehoty. S prihliadnutím na obsah dovolania dovolací súd osobitne skúmal, či postupom nižších súdov nedošlo k odňatiu možnosti účastníka konania (oprávneného) pred súdom konať.

Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti

konat' pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konat' došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konat' pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konat' pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konat' pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov. K odňatiu možnosti konat' pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takým rozhodnutím je aj rozhodnutie o zastavení exekúcie v dôsledku chybného záveru súdu o zániku možnosti vymáhať daný exekučný titul.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Keďže nesprávnym posúdením zániku vymáhateľnosti nároku je zastavenie exekučného konania, môže byť účastníkovi konania týmto rozhodnutím znemožnené právo na súdnu ochranu a teda možnosť účastníka konat' pred súdom.

Dovolací súd je viazaný tak rozsahom dovolania ako aj uplatneným dovolacím dôvodom vrátane jeho obsahového vymedzenia.

Dovolateľ sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že na konanie sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní § 71 ods. 1 zák. č. 71/1967 Zb. v znení ďalších noviel, ale ustanovenia § 107 zák. č. 100/1988 Zb., ktorým odvolací súd svoje rozhodnutie zdôvodnil, ale nesúhlasil s názorom odvolacieho súdu v tej časti, že neplynutie lehôt sa vzťahuje iba na základné konanie a nie konanie exekučné (vykonávacie). Dovolací súd preto neriešil základnú otázku, či v danom prípade mal súd postupovať podľa interpretačnej zásady „lex specialis derogat legi generali“, teda že osobitný predpis má prednosť pred všeobecným predpisom, pretože v tejto časti dovolateľ námietku nevzniesol a súhlasil s odvolacím súdom pri aplikácii lex specialis zákona, zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Z ustanovenia § 107 ods. 5 citovaného zákona vyplýva, že rozhodnutie možno vykonať najneskôr do desať rokov po uplynutí lehoty ustanovenej pre splnenie uloženej povinnosti. Táto lehota je svojou povahou (líšiaca sa iba dĺžkou) tá istá, ako bola aj lehota ustanovená v § 71 ods. 3 správneho poriadku v znení do 31. decembra 2003. Je to prekluzívna lehota, povaha ktorej spočíva v tom, že po jej uplynutí nie je možné (prípustné) exekučný titul

vymáhať (nejde tu o zánik priznaného práva, ale o zánik možnosti vymáhať daný exekučný titul – zaniká právo na vykonanie exekučného titulu). Túto zákonnú lehotu nemožno predĺžiť, teda nemožno ani brať zreteľ k tomu, či v konaní prípadne došlo aj k zavineným prieťahom, ktoré by mohli mať vplyv na to, že exekučný titul sa stal nevykonateľným v dôsledku márneho uplynutia uvedenej lehoty. Na jej uplynutie (skončenie) súd prihliada z úradnej povinnosti (ex offio). Z uvedeného vyplýva, že prekluzívna lehota plynie aj počas konania o výkon rozhodnutia a exekučného konania. Je preto nesprávny názor dovolateľa o spočívaní (neplynutí) lehoty počas vykonávacieho (exekučného) konania. Odvolací súd tým, že potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa (aj keď z iných právnych dôvodov), pretože došlo k zániku možnosti vymáhať nárok v dôsledku preklúzie, neodňal oprávnenému možnosť konať pred súdom. Dovolací súd preto dovolanie ako nedôvodné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie § 146 ods. 2 O.s.p.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová